

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните

Дирекция „Развитие на селските райони“

7.2.2025 г.

X 93-713/07.02.2025

Signed by: Olya Kirilova Todorova

„ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРГИНАЛ“

ОДОБРИЛ:

7.2.2025 г.

ДО
Д-Р ЛОЗАНА ВАСИЛЕВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ И
РЪКОВОДИТЕЛ НА
УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН НА
СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА
РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2023-2027 Г.

X

Д-р Лозана Василева - заместник-министър
Ръководител на УО на Стратегическия план
Signed by: Lozana Ilieva Vasileva

ДОКЛАД

от Елена Иванова – директор на дирекция „Развитие на селските райони“

ОТНОСНО: Прием на заявления за подпомагане по интервенция II.Г.5 „Инвестиции в инфраструктура за напояване“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г - ПРИЕМ № II/Г/5/0/1 – сдружения за напояване и други частни доставчици

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР,

На основание чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители, Ви представям за издаване проект на заповед за утвърждаване на насоки за кандидатстване на заявления за подпомагане по интервенция II.Г.5 „Инвестиции в инфраструктура за напояване“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г - ПРИЕМ № II/Г/5/0/1 – сдружения за напояване и други частни доставчици.

В рамките на Европейския съюз (ЕС) през 2021 г. приключи реформата на Общата селскостопанска политика (ОСП), насочена към по-устойчиво селско стопанство, подпомагане на доходите на земеделските стопани и жизнеспособността на тяхната дейност и укрепване на европейските селски райони. В новата ОСП е заложено Съюзът да определи основните параметри на политиката въз основа на договорените цели и целеви показатели, например в областта на околната среда, изменението на климата и за устойчиво развитие. Въз основа на това всяка държава членка изготвя Стратегически план за ОСП, с който се осигурява максимален принос към целите на ЕС, като се отчитат по-добре местните условия и нужди спрямо тези цели и показатели. Държавите членки имат по-голяма субсидираност при

изготвянето на рамката за съответствие и контрол, прилагана спрямо бенефициентите, включително проверките и санкциите.

Съгласно чл. 9, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегическите планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ, L 435 от 6 декември 2021 г.) наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2021/2115“ държавите членки трябва да определят правната рамка, уреждаща предоставянето на подпомагане от Съюза на земеделските стопани и другите бенефициенти в съответствие със стратегическите планове по ОСП, одобрени от Комисията и с принципите и изискванията, установени в същия регламент и в Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013 (ОВ, L 435/187 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2021/2116“.

Предвидено е, че държавите членки са длъжни да изпълняват стратегическите планове по ОСП, одобрени от Комисията. С решение за изпълнение на Европейската комисия С(2022) 8749 от 7 декември 2022 г. е одобрен Стратегическият план по ОСП за периода 2023 – 2027 г. на Република България за подпомагане на Съюза, финансиран от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони ССИ: 2023BG06AFSP001.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители, (обн., ДВ, бр. 102 от 2022 г.), се създава законовата делегация в чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители, където е предвидено, че ръководителят на Управляващия орган на Стратегическия план утвърждава със заповед за всеки прием по интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви "а", "в" - "е" и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, включени в Стратегическия план, насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане. Със заповедта се определя и краен срок за публикуване на разясненията и начална и крайна дата за подаване на заявленията за подпомагане.

Финансовата подкрепа по интервенцията се отпуска по реда на Наредба № 4 от 2024 г. за реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за сключване и изменение на административни договори, за налагане на административни санкции за интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви „а“, „в“, „е“ и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията, и за оттегляне на изплатената финансова помощ за интервенциите по чл. 73, 74, 75, 77 и 78 от същия регламент (обн., ДВ бр. 92 от 2024 г.), наричана по-нататък „Наредба № 4 от 2024 г.“

Кандидатстването, съобщаването на индивидуалните административни актове, електронни документи, електронно изявление и комуникацията се осъществяват по реда и условията, предвидени в Наредба № 105 от 2006 г за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на Интегрираната система за администриране и контрол (обн., ДВ бр. 82 от 2006 г.), наричана по-нататък „Наредба № 105 от 2006 г.“.

В Насоките за кандидатстване на заявления за подпомагане по интервенция П.Г.5 „Инвестиции в инфраструктура за напояване“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г - ПРИЕМ №

П/Г/5/0/1 – сдружения за напояване и други частни доставчици няма да се регламентират отношенията, които са уредени в Наредба № 4 от 2024 г. и Наредба № 105 от 2006 г.

В представеният проект на Насоки се уреждат условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и условията за изпълнение на одобрени заявления за подпомагане по интервенция П.Г.5 „Инвестиции в инфраструктура за напояване“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г - ПРИЕМ № П/Г/5/0/1 – сдружения за напояване и други частни доставчици.

В проекта на насоки са посочени допустимите дейности; териториалния обхват; бюджет по приема; приложим режим на минимални/държавни помощи; размер на финансовата помощ за конкретно заявление за подпомагане; период на прием; в т.ч. срок за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане; допустимите кандидати; критерии за допустимост/недопустимост на кандидатите; допустими дейности; условия за допустимост/недопустимост на дейностите; допустими и недопустими разходи; условия за допустимост на разходите; критерии за подбор; изискуеми документи, подаване на заявления за подпомагане и кореспонденция.

1. Цел на приема:

В рамките на периода за прием се подпомагат заявления за подпомагане по интервенция П.Г.5 „Инвестиции в инфраструктура за напояване“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г - ПРИЕМ № П/Г/5/0/1 – сдружения за напояване и други частни доставчици и имат принос за постигане специфичните цели на Стратегическия план.

Прилагането на интервенция П.Г.5 „Инвестиции в инфраструктура за напояване“, включена в Стратегическия план, има следните цели:

- По-ефективното използване на количеството вода за напояване за поддържане на доброто състояние на водните тела;
- Насърчаване на икономии на вода и енергийно ефективни технологии;
- Намаляване на водовземането чрез намаляване загубите на вода и смекчаване на натиска от климатичните промени.

С приложението по интервенцията ще се постигне и принос към специфична цел SO5 Насърчаване на устойчиво развитие и ефикасно управление на природните ресурси, като вода, почва и въздух, включително чрез намаляване на зависимостта от химически вещества.

2. Допустими кандидати

За безвъзмездна финансова помощ могат да кандидатстват:

1. Юридически лица, учредени и регистрирани по реда на Закона за сдружения за напояване (ЗСН);
2. Юридически лица, учредени и регистрирани по реда на Търговския закон (ТЗ) или Закона за кооперациите (ЗК), предоставящи услугата „Доставяне на вода за напояване“ в съответствие с приложимото национално законодателство.

Кандидатите трябва да са вписани в регистъра на Сдруженията за напояване или да са оператори, предоставящи услугата „Доставяне на вода за напояване“ в съответствие с приложимото национално законодателство.

Предвид коректно идентифициране на кандидатите по т. 2 като оператори, предоставящи услугата „Доставяне на вода за напояване“, в Условията за кандидатстване са предвидени изисквания към тях да имат код на икономическа дейност по КИД 2008/ КИД 2025

за експлоатация на канали за напояване - 36.00 „Събиране, пречистване и доставяне на води“, посочен в раздел „Икономическа дейност“ от Справка за предприятието през 2023 и 2024 година към Годишен отчет за дейността на предприятието за 2023 г. и за 2024 г., както и да представят договори с водоползватели, ведно с документи (фактури, банкови извлечения и др.) за плащане за предоставената услуга за напоителен сезон 2023 г. и за 2024 г.

Представянето на договори с водоползватели, ведно с документи за плащане за предоставената услуга за предходните поливни сезони е в подкрепа и на изискването подпомагането да е насочено само към дейности/инвестиции в съществуващи ХМСН и недопускане на нетно увеличение на напояваните площи в рамките на настоящия прием.

3. Условия за допустимост

Подпомагат се дейности, които се осъществяват на територията на Република България.

Кандидатите следва да са собственици и/или ползватели на ХМСН, за които се отнася предвидената инвестиция и да имат разработена методика за определяне на цената на услугата „Доставяне на вода за напояване“, в съответствие с приетата с Постановление на Министерски съвет № 147 от 19 юли 2018 г. Методика за определяне цената на услугата „Доставяне на вода за напояване“, съгласно чл. 58 от Закона за сдружения за напояване.

Подкрепата е насочена към:

1. Ремонт/реконструкция/рехабилитация и модернизация на съществуващи ХМСН;
2. Закупуване и инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване за напояване, измерване и мониторинг, включително и такива, пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност и опазване на околната среда и за подобряване на проводимостта на ХМСН.

Дейностите в заявленията за подпомагане трябва да отговарят на разпоредбите на Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие или/и Закона за водите. Всички инвестиции за напояване трябва да са в съответствие с ПУРБ, в чийто териториален обхват ще се извършват, и да предвиждат измерване на потреблението на вода на база планираните инвестиции.

По интервенцията са допустими само дейности/инвестиции в съществуващи ХМСН извън земеделските стопанства.

Инвестиция в подобрене на съществуващите напоителни инсталации (ХМСН) или в елемент от напоителната инфраструктура (ХМСН) е допустима единствено, ако:

а) тя е оценена предварително като осигуряваща най-малко 17 на сто потенциална икономия на вода, отразяващи техническите параметри на съществуващата инсталация или инфраструктура (ХМСН);

б) ако инвестицията засяга обекти от подпочвени или повърхностни води, чието състояние е определено като недобро в съответния план за управление на речния басейн по причини, свързани с количеството на водите, се постига минимум 60 на сто ефективно намаляване на потреблението на вода, допринасящо за постигането на добро състояние на тези водни обекти, е постигнато както е посочено в член 4, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО.

Инвестиции за напояване по настоящия прием ще се подпомагат, в случай че е осигурено разрешение за водовземане в съответствие с ПУРБ и е представен инженерен проект, различен от инвестиционния проект по ЗУТ, изготвен от инженер, правоспособен да проектира системи за напояване. Инженерният проект следва да представя информация за специфични показатели за обхвата и съдържанието на заявлението за подпомагане

За гарантиране законосъобразното и своевременно реализиране на инвестицията, от кандидатите се изисква предоставяне на документи, доказващи право на строеж (когато е приложимо) и/или съответно право на собственост/ползване.

Инвестициите за производство и съхранение на енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) са допустими, ако произведената енергия е за собствено потребление, същата не надхвърля необходимото количество енергия за покриване нуждите от захранване на допустимите инвестиции, за които е предвидено да се използва и е приложен анализ, изготвен и заверен от правоспособно лице с компетентност в съответната област, вписан в Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП), доказващ горните условия.

Допустими за подпомагане са и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност. Размерът на общите разходи е лимитиран на база групи разходи. Лимитът по отделните групи разходи е частично актуализиран въз основа на разработена методика/анализ за обследване отделните нива на стойностите на тези разходи, стъпвайки на исторически данни от приемите по ПРСР 2014-2024 г. За групите общи разходи, за които не е установена достатъчна информация за нуждите на анализа, същите са оставени непроменени.

Условията за допустимост са основани на изискванията, заложили в одобрения от Европейската комисия Стратегическия план. Изборът на допустимите кандидати е обусловен от анализите за разработване на плана, проведените дискусии в работни групи и обществени обсъждания.

4. Финансова помощ

Общият размер на средствата по настоящия прием е левовата равностойност на 10 000 000 евро (19 558 000 лева), от които 40% средства от ЕЗФРСР и 60% средства от националния бюджет.

Минималният размер на допустимите разходи за едно заявление за подпомагане е не по-малко от левовата равностойност на 15 000 евро (29 337,00 лева).

Максималният размер на допустимите разходи за един кандидат за периода на прилагане на интервенцията е до левовата равностойност на 1 000 000 евро (1 955 800,00 лева), а максималният размер на допустимите разходи за едно заявление за подпомагане е до левовата равностойност на 1 000 000 евро (1 955 800,00 лева).

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ е в размер до 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи по заявлението за подпомагане, в съответствие с член 74, §8, буква „б“ от Регламент (ЕС) № 2021/2115.

5. Критерии за подбор на заявление за подпомагане

При оценка на заявленията за подпомагане приоритет ще се предоставя на:

- Заявления за подпомагане с инвестиции в хидромелиоративни съоръжения в незадоволително състояние и целящи повишаване на тяхната ефективност чрез постигане на по-високо ниво на показателя за потенциална относителна икономия на вода;
- Заявления за подпомагане за инвестиции в хидромелиоративни съоръжения, осигуряващи достъп до напояване до по-голям брой земеделски стопани или по-обширни поливни площи;
- Заявления за подпомагане за инвестиции в хидромелиоративни съоръжения, доставящи вода за напояване на площи, заети с приоритетни земеделски култури;
- Заявления за подпомагане за инвестиции в хидромелиоративни съоръжения, които осигуряват допълняемост с използването на съвременни и ефективни напоителни системи в земеделските стопанства;

- Заявления за подпомагане за инвестиции в хидромелиоративни съоръжения, насочени към внедряване на иновации, включително такива, свързани с опазване на компонентите на околната среда и повишаване на тяхната ефективност;

- Заявления за подпомагане, подадени от Сдружение за напояване.

Подпомагат се заявления за подпомагане, получили минимален брой от 10 точки по критериите за подбор.

Критериите за подбор са гласувани на 5-то заседание на Комитет за мониторинг на Стратегическия план на 13.11.2024 г., за който публична информация може да се открие на следния интернет адрес: <https://www.sp2023.bg/index.php/bg/sprzsr-bg/novini/priemi-za-nad-2-2-mlrd-lv-po-naj-atraktivnite-intervencii-za-modernizirane-na-zemedeliето-i-razvitie-na-mestnite-ikonomiki-startirat-prez-2025-g>.

В насоките е предвидено извършване на предварителна оценка по критериите за подбор, която съгласно чл. 11, ал. 1 от Наредба № 4 от 2024 г. се осъществява когато, заявената финансова помощ на подадените заявления за подпомагане надвишава с повече от 50 на сто бюджета, определен в условията за кандидатстване за съответния прием.

6. Условията за изпълнение

Държавен фонд „Земеделие“ като единствената акредитирана разплащателна агенция следва да извършва плащанията по интервенция П.Г.5 – „Инвестиции в инфраструктура за напояване“ като спазва бюджетната дисциплина.

В Условията за изпълнение са уредени изискванията, свързани с техническото изпълнение на заявленията за кандидатстване, финансовото изпълнение на проектите и плащане, както мерки за информация и публичност.

Съгласно условията за изпълнение, ще бъде допустимо едно авансово плащане и две междинни плащания за периода на изпълнение на заявлението за подпомагане.

Съгласно чл. 119 от Регламент (ЕС) 2021/2115 промени в Стратегическия план по отношение на измененията в интервенциите, съфинансирани от ЕЗФРСР влизат в сила от датата, на която е представена нотификацията до Европейската комисия, или от датата, на която е подадено искането за изменение на Стратегическия план. При промени в интервенциите в областта на развитие на селските райони, държавите членки разполагат с гъвкавост да приложат промените, след изпращане на уведомление до Европейската комисия.

Проектът на насоки за кандидатстване са обсъдени с представители на заинтересованите браншови организации на тематична работна среща, проведена на 10 януари 2025 г.

В съответствие с чл. 68, ал. 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители проектът на заповед, ведно с условията за кандидатстване и условията за изпълнение, са публикувани на интернет страницата на Стратегическия план и в Система за електронни услуги преди тяхното утвърждаване. Предоставен е срок не по-кратък от седмица заинтересованите лица да изпратят писмени предложения и възражения по публикуваните проекти. Към настоящия доклад е приложена Таблица за отразяване на постъпилите предложения от общественото обсъждане на проект на Заповед за утвърждаване на Насоки за кандидатстване и проекта на доклад към нея. Направените целесъобразни бележки и предложения са отразени.

В съответствие с разпоредбата на чл. 8 от Закона за държавните помощи, проектът на Насоки е съгласуван за съответствие с приложимите правила за държавните помощи с министъра на земеделието и ханните.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители предлагам да издадете заповед за утвърждаване на насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане по интервенция П.Г.5 „Инвестиции в инфраструктура за напояване“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г - ПРИЕМ № П/Г/5/0/1 – сдружения за напояване и други частни доставчици, включена в Стратегическия план и за определяне на начална и крайна дата за подаване на заявленията за подпомагане, както и краен срок за публикуване на разясненията.

Приложение:

1. Справка за отразяване на постъпилите предложения и възражения в процеса на обществено обсъждане.

С уважение,

2/7/2025

X

Елена Иванова

Директор

Signed by: Elena Angelova Ivanova